

" Waterkwaliteit en visbestand in de Blankenbergse Vaart anno 2021 "

1. Inleiding

De Blankenbergse Vaart ligt in de provincie West-Vlaanderen.

Te Blankenberge mondt de vaart uit in de Noordzee en in de omgeving van Brugge mondt de vaart uit in het Kanaal Brugge-Oostende.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

De fysisch-chemische kwaliteit van oppervlaktewater wordt volgens de Europese Kaderrichtlijn Water ingedeeld in 5 klassen: slecht, ontoereikend, matig, goed en zeer goed.

In de voorliggende ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 (SGBP3) zijn de meetgegevens verwerkt tot en met het meetjaar 2018. Intussen zijn ook alle meetgegevens beschikbaar tot en met het meetjaar 2019, maar om redenen van consistentie geven we de meetgegevens van 2018 weer als meest recente toestand in de hierna volgende vergelijking.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: stikstof, fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van de Blankenbergse Vaart is zowel in 2015 als in 2018 "slecht".

De totale biologische waterkwaliteit is "slecht" voor zowel 2015 als 2018.

b) Toekomstperspectieven

Er wordt hierbij verwezen naar het ontwerp Stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 dat momenteel in openbaar onderzoek ligt (www.volvanwater.be).

In het ontwerp van het derde stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 wordt de Blankenbergse Vaart ingedeeld in klasse 4 (aandachtsgebied): oppervlaktewaterlichamen waarvoor we een goede ecologische toestand tegen 2033 haalbaar achten (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden), met de uitvoering van het maatregelenprogramma 2022-2027 én met bijkomende acties in de periode 2028-2033.

Het afstroomgebied van de Blankenbergse Vaart heeft een zeer hoge zuiveringsgraad (95%). Een aantal overstorten op rioleringen vormen wel nog een groot probleem. Om de waterkwaliteit verder te verbeteren, moeten die aangepakt worden. Dat gebeurt met optimalisaties aan de rioleringsinfrastructuur en de afkoppeling van het regenwater van campings in Bredene, De Haan en Blankenberge en van andere grote toeristische infrastructuur in de omgeving.

De typische bodemopbouw van polders, met (zware) klei op zand of veen en de vaak hoge taludhellingen maken polderwaterlopen zoals de Blankenbergse Vaart gevoelig voor oeverafkalvingen. De afwezigheid van plantengroei en golf- en stroombelasting kunnen dit nog versterken. In 2019 werd het laatste traject van de Blankenbergse Vaart natuurtechnisch

heringericht, inclusief de aanleg van een paaiplaats, waardoor de ecologische kwaliteit er op zal verbeteren.

3. Afvissingen

a) Afvissing in 2016

Sinds 2013 wordt door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) de visfauna in Vlaamse stromende wateren opgevolgd met het geïntegreerd referentiemetnet voor zoetwatervissen in Vlaanderen. Dit nieuwe meetnet is de opvolger van het monitoringmeetnet voor de visstand van de Vlaamse oppervlaktewaters dat in 2001 werd opgestart en is volledig afgestemd op de informatienoden van de Kaderrichtlijn Water en van het Natura 2000-netwerk.

De monitoring is gericht op het bepalen van de Ecologische Kwaliteit Ratio (EQR). Het meetnet heeft een bemonsteringsperiodiciteit van 6 jaar. In het kader van dit meetnet werd de Blankenbergse Vaart in 2016 op één locatie bemonsterd.

Behalve de vissen ving men ook vijf Chinese wolhandkrabben, een gevlekt Amerikaans rivierkreeftje en een aantal steurgarnalen.

Blankvoorn domineert met respectievelijk 68% en 46%, de aantallen en de gewichten. Dit wordt gevolgd door brasem met een aantalspercentage van 15% en een gewichtsperscentage van 37%. De overige soorten maken elk minder dan 5% van het aantalspercentage en gewichtsperscentage uit (zie : TABEL = bijlage 2). Het visbestand is dus eenzijdig.

Internationaal wordt de kwaliteit van een visbestand uitgedrukt onder de vorm van een index, de Ecologische Kwaliteits Ratio (EQR). De EQR van de Blankenbergse Vaart bedraagt 0,37 en komt hiermee in de klasse van de ‘ontoereikende kwaliteit’ terecht.

b) Vergelijking met vroegere afvissingen

Het INBO volgt het visbestand van de Blankenbergse Vaart op sinds 1998 en viste ook in 2003 en 2012.

Het aantal soorten dat wordt gevangen is nagenoeg steeds vergelijkbaar. Blankvoorn domineert in alle campagnes. Opmerkelijk was dat in de campagne van 2003 bot nog één van de dominante soorten was. Dat aantal was in 2009 sterk afgenomen. Noch in 2012, noch in 2016 wordt deze soort aangetroffen. Ook zien we een terugval van het palingbestand, in 2016 ving men slechts één exemplaar.

Doorheen de jaren zien we een vergelijkbare eenzijdige visstand op de Blankenbergse Vaart. Er zijn vooral resistente vissoorten aanwezig en roofvissoorten ontbreken. De EQR's doorheen de jaren scoren steeds een ‘ontoereikende kwaliteit’.

Alle resultaten zijn terug te vinden in rapporten op de INBO website (<https://pureportal.inbo.be/>) en in de INBO databank (VIS: <http://vis.inbo.be>).

TABEL (= Bijlage 2) : Bemonstering in 2016

Bijlage 2: Overzichtstabel van de totale visvangsten op de Blankenbergse Vaart met per soort: de geviste aantallen (N), de aantalpercentages (N%), de geviste biomassa (G in g) en de gewichtspercentages (G%).

Soort	N	N%	G	G%
blankvoorn	173	68,38	1553,1	45,82
brakwatergrondel	12	4,74	5	0,15
brasem	39	15,42	1268,1	37,41
riviergrondel	3	1,19	33,9	1,00
driedoornige stekelbaars	2	0,79	3,2	0,09
vetje	1	0,40	2,4	0,07
baars	5	1,98	78,6	2,32
kolblei	3	1,19	40,2	1,19
pos	2	0,79	35,2	1,04
rietvoorn	7	2,77	136,5	4,03
paling	1	0,40	103	3,04
rietvoorn	5	1,98	130,1	3,84

VERBEIREN Marc

Wolvertem , januari 2021

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Zuhail DEMIR :
 “ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2020-2021 , vraag nr. 324 van 2 december 2020 } .